

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Katoliški sestanek v Zagrebu.

Včeraj smo kratko omenili razprave tega važnega sestanka, od katerega upamo, da bo vzbudil med rodoljubnimi katoliškimi Hrvati zanimanje za koristno in požrtvovalno delo v ljudski blagor. Zdi se nam, da se je položil prošli tork v Zagrebu temelj socialni in gospodarski organizaciji, ki bo dvignila hrvaški narod, oplodila z novimi idejami vse narodno življenje v veliko korist veri in domovini. Ni nam mogoče sporočiti vsega, kar se je tu ukrepalo; a poročamo vsaj glavne stvari.

* * *

Zagreb, 9. avgusta.

Sklicatelj gosp. M. Hok pozdravi navzoče, ki se jih je zbralo 270. Za predsednika se izvoli g. M. Seigerschmied, ki da besedo g. dr. Kreku, ki očrta v krepkih potezih vodilne misli svojega delovanja.

Ljudska organizacija.

Dr. Krek izjavi, da se smatramo Slovenci in Hrvatje kot eno ljudstvo. Pri organizaciji glejmo predvsem nase in na svoje, ne na sovražnike. Če je pa potrebna borba z neprijateljem ne bomo se le proti splošnemu sovražniku, ampak proti lokalnemu, ki škoduje našemu delu; ta borba je mnogo težavnejša, nego le splošne besede o „nasprotnih zistemih, birokraciji“ itd. Delo bodi podrobno in naj nikar ne pričakuje takoj velikih uspehov; le potrpežljiva pridnost more s časom roditi po mnogem delu koristni uspeh.

Govornik izjavlja, da stoji na stališču politične in društvene svobode v konstitucionalni državi. Najskerajnji demokratizem je boljši, nego absolutizem tiranstva. Demokratično mišljenje pa se kaže v tem, da zaupamo v dušo svojega ljudstva, da ga študiramo, da med njim delamo, da nismo narodni le v pesmih, ampak po neprestanem stiku z narodom. Prava kultura je pa mogoča le v soglasju in na podlagi katoliške vere.

Cerkvena društva.

Profesor dr. Binički omenja, da je bilo največje kulturno delo na Hrvaškem

njega pokristjanje, in naštevava potem različne cerkvene družbe, ki širijo med Hrvati katoliško življenje. Najprej je treba, da se versko organizirajo svečeniki. Tako duhovsko društvo se naj osnuje pod pokroviteljstvom blaženega Marka Križina s centralo v Zagrebu. Posebno se naj negujejo bratovščine, ki zbirajo mladino.

G. Pliverić priporoča, da se naj vrše redni shodi bratovščin in kongregacij, pri katerih se naj vsakokrat govori o kakem aktualnem verskem vprašanju. Priporoča dekanjske sestanke bratovščin; imajo naj dekanjske poverjenike, ki jih vodijo in zastopajo v centralnem odboru, in svoje knjižnice.

G. Stefanec priporoča razne bratovščine, n. pr. svete družine, posebno pa bratovščine za krščanski nauk, ki naj širijo verski pouk, kadar svečenik zaradi preobilnih poslov ne more zadostiti tej potrebi.

Dr. Lampe: Verska organizacija se mora začeti pri duhovnikih samih. Zato priporoča društvo „Sodalitas ss. Cordis“, za katerega redne sestanke se naj vedno določijo aktualne tvarine. Pri teh poučnih sestankih se duhovščina zedinjuje v svojih nazorih in se zлага za skupno delo. Pred vsem se mora duhovščina organizirati in navdušiti. Pri bratovščinah se naj pazi, da ne zaidejo v prazen formalizem, ampak naj goje pred vsem pouk v verskih resnicah. Dr. Krek priporoča krepko centralno vodstvo, seveda pod cerkveno avtoriteto.

Kmetijsko združništvo.

G. Strahinščak popisuje žalostni položaj kmetijskega stanu na Hrvaškem. Prisilne družbe, izseljevanje in ubožanje nas kličejo, da posvetimo svojo skrb temu stanu, ki predstavlja 70% hrvaškega prebivalstva. Če hočemo srečno Hrvatsko, združimo svoje sile, da rešimo malo kmečko posest! Vzroki prepada so razni: Pomanjkanje izobrazbe, razkošje, pijanost.

V Slavoniji vidimo, koliko boljše znajo gospodariti priseljeni Nemci, kakor pa domačini. Nasproten je kmetu dedni zakon, vsled katerega se posestva strašno razkosavajo. Zadolženje raste ogromno, in odušstvo je tako, da mora plačevati kmet še po 30%, po 50%, da celo po 100% obresti! Zato priporočam pred vsem posojilnice po Rajfajzenovem sistemu, produktivne in konsumne zadruge. Zmanjšati se morajo obresti,

uderštvo se mora pregnati. Popisuje koristno delovanje „Poljedelske banke“. Denarni zavodi, ki so prej jemali po 10 do 12% obresti od kmeta, so morali zniževati obrestno mero in so prišli že do 8%. Poljedelska banka pa daje po 6%. Govornik priporoča ljudske denarne zavode in preide nato k zadrugam. Ustanovil je s pomočjo grofa Draškovića konsumno društvo in popisuje v podrobnostih njegove velike koristi, zlasti dokazuje s števiki regulacijo cen, s katerimi se prej grozno odirali kmeta. Kmetje se drže društva z vso zvestobo in pazijo nanje kot na zenico svojega očesa. Po zadrugi se spoznali kmetje stroje. Govornik priporoča slednjič gospodarske ljudske knjižnice, izpremembo dednega prava, preselitev naroda iz prenapolnjenih krajev (Zagorje) v malo obljubeno Slavonijo in Srem, in snovanje nakupnih in proizvodnih združenj.

Kanonik Pliverić priporoča „Poljedelsko banko“, ki se je pokazala kot tako potrebno in koristno.

Dr. Krek omenja hibe sedanjega šolstva in nepraktičnost kmetijskih šol, ki vzgajajo prej pisarje, kakor pa kmete, in priporoča zimске kurze za poljedelce in svobodne združne šole. Zadruga šele bodo kmeta pripravile do tega, da bo čutil potrebo izobrazbe in tehničnega napredka. Treba bi bilo zakonite določbe, da se hipotekarni dolgi ne bi smeli dajati drugače, nego na amortizacijo. To naj bi izpolnjevale hipotekne banke, ki jih treba preosnovati, da ne bodo v korist le veleposvestu. Posebno skrb treba obračati na produktivne zadruge in tudi hišni obrt se mora združno organizirati. Predvsem je potrebna socialna izobrazba duhovnikov. Priporoča, naj se shod obrne sprotno do nadškofa, da uvede v semenišču pouk v sociologiji in v združnem knjigovodstvu. Tudi učiteljski pripravniki bi se morali v tem izučiti. (Klici: Vlada ne pusti učiteljem sodelovati pri ljudskih društvih!)

G. Meštrović (Srem) popisuje veliko odušstvo pri nakupu in prodaji žita v Slavoniji. Od kmeta kupi žid pšenico po 4 gld., prodajo jo po 10 gld. Potrebna je torej zveza za združno prodajo kmetijskih pridelkov. Naj vzame „Poljedelska banka“ to v svoje področje!

Ta del obravnav je najbolj zanimal na-

vzoče seljake, katerimi je razlagal g. Strahinščak ustanovitev zadrug.

Dr. Lampe priporoča pred vsem socialno izobrazbo duhovnikov. Po zgledu milanske nadškofije in katoliške Nemčije naj bi se tudi pri nas nekaj duhovnikov posvetilo popolnoma socialno-organizatoričnemu delu. Doba megle nega navdušenja in pesniških nabitnic se mora umakniti dobi resnega dela. Priporoča, naj se osnuje Gospodarska zveza, ki naj vzame v roke izvoz hrvaških pridelkov.

Opoldne se je zborovanje prekinilo. Pri skupnem obedu je nazdravil vrli ljudski pisatelj hrvaški g. Safran Slomencem; gosp. dr. Krek je v šaljivem govoru omenil naših bojev, v katerih je jako koristno, da bijejo po nas, ker težko kladivo mora padati na železo, da izkuzje iz njega jeklo. Učitelj Majer je govoril za slogo med hrvaškim svečeništvom in učiteljstvom, g. Oželović je pozdravil Bošnjake in Slovence. Gospod dr. Lampe izraža veselje, da se hrvaški katoličani organizirajo tako kakor slovenski; naj se ne boje nasprotnikov, ker ti v XX. stoletju ne prelivajo več krvi, ampak samo potoke črnile. G. Crnković omenja treh strank v hrvaškem delavstvu in priporoča inteligenciji, naj pripomore, da se vse delavstvo združi v krščanski organizaciji.

(Konec prih.)

Rusko-japonska vojska.

Linevič poroča.

Peterburg, 9. avg. General Linevič poroča 8. t. m. 7. t. m. je prodiral neki armadni oddelek proti sovražnikovemu defileu pri vasi Stragon, 35 vrst od Tanluja. Japonci so pričeli z ofenzivno in so obkolili naša krila. Naš oddelek se je moral umakniti. Japonci so se pozneje zopet povrnili na svoje postojanke.

Mirovno vprašanje.

Berolin, 9. avgusta. Komura bo svoje zahteve Rusiji najbrže predložil v četrtek, Witte pa jih potem pošlje carju. Witte namerava pogoje izpremeniti na ta način, da bi Rusija mesto vojne odškodnine Sahalin zopet kupila od Japoncev. Tudi vladivostoške utrdbe bi Rusija porušila.

Berolin, 9. avgusta. „Standard“ poroča, da ima baron Komura seboj dva mirovna načrta: prvi ne zahteva drugega kot odstopitev Sahalina, pač pa tudi vojno od-

LISTEK.

Pismo iz Srbije.

(Izvirno poročilo.)

Belgrad, 5. avgusta.

Po dokončanih volitvah so tu prišle na dnevni red stavke. Sezono štrajkov so otvorili delavci tukajšnje tovarne platna in sukna. Ta stavka se je bila raztegnila sicer nekoliko na dolgo, a se je končala z zmago stavkovcev. Tovarnarji so popustili, pristali na delavske zahteve in s tem je stavka končana v korist delavstva. Potem so naznanili stavko belgrajski natakariji, tudi oni so zmagali. To je delavce osokolilo. Brez posebne priprave na štrajk zapuste delo delavci tukajšnje elektrarne in naznanijo štrajk. Zahtevali so povišanja plače, zmanjšanje delavnega časa in kakor prvo zahtevo so stavili, da tovarna najema delavce le preko delavskega sindikata in da podpiše tarifo zastopnik tovarne obenem s sindikatom. Zastopnik tovarne, ki je last neke belgijske družbe, je pristal na to, da poviša plačo in da zniža delavni čas; a nikakor ni hotel pristati na to, da pride v nekake odnose z delavskim sindikatom, ki ga noče poznati. Vsi delavci so pustili delo. Računali so, da

bodo na ta način primorali tovarno, da pristane na njihove zahteve. Ravnatelj tovarne Maži z inženirjem Ristrićem, podravnateljem Blažekom in še z nekoliko ljudmi je sam opravljal posel, ki ga sicer opravlja 150 delavcev. Sam je, kakor zadnji delavec vozil v samokolnici premog in delal pri strojih, ki osvetljujejo celo mesto in gonijo okrog 30 tramvajskih vozov. Delali so tako brez odmora, brez kruha, celih 24 ur, a potem so vsi popadali, popolnoma izmučeni. Štrajkujoči delavci so med tem obkolili tovarno in niso pustili nikomur nositi onim, ki so bili v tovarni, jedi in pijače. Ko je prišel tajnik belgijskega poslaništva, ki je oblegancem v tovarni na izvoščeku pripeljal hrane, delavci tudi njega niso pustili notri. Se le tedaj, ko se jim je predstavil, kdo da je, so ga pustili notri. Ko je bila policija obveščena, da delavci niso pustili v tovarno enega člana diplomatskega zbora in da sploh nikogar ne puščajo notri, je takoj razgnala delavce izpred tovarne. Tovarna ni mogla najti novih delavcev, oni po 24urnem neprestanem delu niso več mogli delati, in tako je ostal Belgrad dve noči brez razsvetljave; bil je v popolni temi, da je po noči bilo težko hoditi. Tako tudi tramvaji niso delovali 3—4 dni.

Delavci so upali, da bodo čez 2—3 dni zmagali, a ko so videli, da dnevi minevajo, tovarna pa ne popusti, se je med stavkujočimi porodila bojazen, da bi ta štrajk propadel, in se jih je mnogo oglasilo za delo. Ravnatelj tovarne je sprejel takoj 42 štrajkovcev in je z njimi nadaljeval delo. Po 2—3 dneh so se polagoma vrnili skoro vsi, drže se le še kolovodje štrajka.

Se ta štrajk ni bil končan, že je predvčeraj izbruhnil nov štrajk delavcev vseh tukajšnjih parnih mlinov. Vse kaže, da bo ta štrajk propadel.

Povodom tega štrajka so štrajkači storili tudi marsikaj takega, kar bi po postavi ne smeli učiniti, da primorajo svoje principe, da pristanejo na njihove zahteve. Zato je policija izdala odredbo in zapretila z veliko kaznijo za vse one štrajkače, ki v boju za svoja prava rušijo tujo osebno imovino in svobodo ter hočejo prisiliti delavce z grožnjo, da se pridružijo štrajku. Kazni so po tej odredbi že izkusili mnogi delavci, ki se niso hoteli ukloniti.

Predvčeraj je imel glavni odbor samostalnih (mladih) svojo sejo, na kateri se je razpravljalo vprašanje o vladnem položaju po novih volitvah. Novo vlado bo najbrže sestavil general Sava Gruić; v ta

kabinet bi vstopili vsi dosedanja ministri, razun ministrskega predsednika Ljube Stojanovića, ki bo postal predsednik narodne skupščine. Prvi podpredsednik bo Jaša Prodanović. Danes se sestanejo v Belgradu vsi poslanci, ki pripadajo mladim radikalcem. Na tem sestanku se bo razpravljalo o današnjem političnem položaju. Novi samostalski vladi je v skupščini zagotovljena večina, ker ji bodo pomagali nacionalisti in liberalni demokratje. Ti dve skupini hočeta s tem, da pomagata mladim radikalcem na škodo starejih, izkopati čim globokejšo vrzel med obe radikalni skupini, da se ne bojeta nikdar več mogli složiti. Med tem pa je v tej težavni situaciji onim dobro, da jim pride na pomoč 17 poslancev in ne iščejo vzrokov, zakaj jim njihovi politični nasprotniki pomagajo.

Stari radikali bodo imeli svoj sestanek jutri ter se že danes došli sem vsi njihovi poslanci z dežele.

Skupščinsko zasedanje se otvori v ponedeljek. Neve se še, se li bo skupščina otvorila s prestolnim govorom ali le s kraljevim ukazom. Najbrže bo otvorjena s kraljevim ukazom, da se skupščina izogne debati o adresi, s katero bo skupščina odgovorila kralju.

škodnino 150 milijonov funtov šterlingov. Drugi načrt pa je pripravljen za slučaj, če se bo Rusija obotavljala. Ta načrt je za Rusijo skrajno poniževalen.

Pariz, 9. avgusta. „Matin“ poroča, da bo Rusija sama predložila Japonski, da hoče mesto vojne odškodnine od nje kupiti nazaj sabalinski otok. Tako se bo to vprašanje zlepa poravnalo.

Berolin, 9. avgusta. „Lokal-Anzeiger“ poroča iz Newcastle: Najbolj zanimivo je, kako je občinstvo včeraj pozdravilo mirovne pooblaščenke Kopališki gostje, večinoma dame, so Rusom le lahko nazdravljali, Japonce so pa sprejeli z glasnim vsklikanjem in pleskanjem.

London, 9. avgusta. Ruski poslanik v New Yorku, grof Cassini se je o miru izrazil zelo pesimistično.

Portsmouth, 9. avgusta. V današnji seji mirovnih pooblaščenecv so se brala in pregledala poverljenska pisma. Našli so vse v redu.

Proti Steslju.

Lipsko, 9. avg. „Leipz. Neu. Nachr.“ poročajo iz Peterburga, da se vrši preiskava proti Steslju z vse odločnostjo. Doslej so zaslišali nad 100 prič. Dekler ni došel v Port Artur Kondratenko, je bila trdnjava v najslabšem stanju. Kondratenko je edini skrbel za trdnjavo, Steselj je dajal zgolj povelja. Steselj je trdnjavo predal proti volji večine generalov.

Plebiscit. — Ljudstvo za vojsko.

Zaani ruski publicist in urednik „Rus. dela“. S Sarapov je organizoval velik plebiscit o miru in vojski. Izid je bil ta, da je bilo pol milijona glasov za vojsko, a noben za mir. Glasovali so večinoma delavci in ljudstvo. Liberalni listi so hoteli sicer to zaviti tako, da je pri plebiscitu pomagala vlada. A Sarapov ima dokaze, da so vsi vladni organi plebiscitu nasprotovali. Na tisoče glasovnih listkov je oblast zaplenila. Razgnala je mnogo shodov, na katerih se je glasovalo. Kljub temu je pol milijona glasov za vojsko. Pol milijona je le neznamen del velike ruske mase, ki protestuje proti sklepu miru. V nekem kraju, ki šteje 200 mož in odkoder jih je 36 v Mandžuriji, so se vsi izrekli za vojsko. V svoji izjavi pravijo, da imajo muški rajši vojsko, ko za Rusijo nečastni mir. Tudi žene onih mož, ki so na bojišču, so se izjavile solidarne.

Japonski splošni napad.

Peterburg, 9. avgusta. Linevič brzojavlja, da Japonci pripravljajo napad na dan 9. avgusta. 10. avgusta, ko bo došel 19. armadni zbor v Harbin, bo štela ruska armada 470.000 mož. To številko je umeti take-le: Med moštvo štejejo Rusi tudi nevojskujoče, straže, ki stoje za armado, da varujejo operacijsko črto itd. Za boj pripravljenih je med temi 327.000.

Japonska trgovina v Mandžuriji.

Od julija sem je Mandžurija odprta japonski trgovini. Odloke daje japonski načelnik v Daljnem, generalni major Kamijo. Japonci so že ustanovili čez 300 podjetij in se trudijo, da spravijo vso trgovino v Port Arturju v svoje roke. Inkav so odprli trgovini in svobodnemu naseljenju. Priselilo se je v Inkov že čez 5000 Japoncev, trgovina se je oživila in ustanovljenih je dvajset večjih podjetij, katerih se udeležujejo tudi kitajski kapitalisti.

Ruski uspehi.

Peterburg, 9. avgusta. Japonski oddelek je od Kuančodevi udaril na sever v

prelaz Musarjet, a Rusi so ga zadržali. Druga kolona Japoncev je napadla prelaz Patsjabang. Tudi tu ni dosegla mnogo uspeha.

Vojska bo končana?

Peterburg, 9. avg. Vojni poročevalec „Rusi“ brzojavlja: Govori se, da je maršal Ojama odposlanec kitajskega prebivalstva izjavil, da se lahko mirno vrnejo k poljskemu delu, ker bo vojska skoro končana.

Stalni obrtni odsek.

V včerajšnji seji obrtnega odseka so nadaljevali razpravo o izpričavah usposobljenosti. Odsek je odobril poročevalčev predlog o potrebnem potrdilu dovršene učne dobe. V nadaljnji razpravi je izjavil sekcijski načelnik dr. Hasenöhr, da nasprotuje obvezni mojstrski izkušnji. Odsek je načeloma sklenil uvesti obvezno mojstrsko izkušnjo in naročil poročevalcu Schneiderju, da izdela poročilo, ki naj obsega prehodna določila, dokler se ne uvede obvezna mojstrska izkušnja. O izkušnji rokodelskih pomočnikov so sklenili, da zadostuje za pomočnika večletna uporaba v obrti, ako nima usposobljenostnega izpričevala. Učno dobo vajencev so določili v dobi dveh do 4 let. Odsek je tudi sklepal o obrtnih strokovnih šolah. Sklenili so, da učencem obrt. strokovnih šol ni potreba pomočniškega izpričevala, ako so se v šoli naučili praktičnega rokodelstva. Onim rokodelcem, ki izvršujejo svojo rokodelstvo pri vojaki, se uračuni čas pri vojaki za izpričevalo usposobljenosti. Odobrili so tudi pogoje, ki omogočijo, da sme izvrševati rokodelcev sorodno obrt, če to dovoli politična oblast.

Kriza na Ogrskem.

Ogrski poljedelski minister je izjavil, da ne misli ostati dalje minister, kakor do 15. sept. Do tega časa morajo stranke, ki se strinjajo z načeli nagodbe iz leta 1867, ustanoviti parlamentarno ministrstvo, ker bo sicer prisiljena vlada, da nastopi z nasilnostmi, pri katerih pa ne mara sodelovati. Cesar ni pod nikakimi pogoji voljan dovoliti mažarskega poveljnega jezika. „Magyar Estilap“ poroča, da se vrše tajna pogajanja med vlado in pristaši združene koalicije. Kralju nameravajo predložiti spomenico, ki ne bo zahtevala mažarskega poveljnega jezika. Če kralj pritrdi v spomenici obrazloženim načelom, bosta Fejervary in dr. tajnik Parkovich ponudila opoziciji sestavo novega ministrstva. Če bo koalicija nasprotovala, sestavi novo vlado Banffy, ki namerava ustanoviti novo stranko pristašev nagodbe iz leta 1867. Če odobri koalicija najnovejši načrt, bo Fejervary odstopil. Njegov naslednik postane grof Andrássy. Mislijo pa tudi na razpust zbornice.

Francosko brodovje na Angleškem.

Na Angleškem zdaj slavé prijateljstvo med Angleži in Francozi. Francozi vračajo Angležem obisk in Angleži jih slavé na način, ki na Angleškem ni navaden. Londonski listi prinašajo nenavadno dolga poročila o velikanskih angleških slavnostnih pripravah in angleška admiralieta je izdala velik kažipot za slavnosti. Do zdaj se še ni zgodilo, da pozdravi tuje častnike angleška zbornica na tak način, kakor bodo pozdravljeni francoski častniki. Vzrok veliki navdušenosti Angležev za Francoze je strah pred vedno naraščajočim vplivom Nemčije, ki grozi izpodriniti angleško trgovino in angleški vpliv, kar se ji je že posrečilo

malone popolnoma v Turčiji. In Angleže to skrbi Angleži so bili dolgo časa osamljeni in to so neprijetno čutili, zato se je pa približal angleški kralj smrtnim sovražnikom Nemčije, Francozom, ki ne morejo prebiti svojih porazov I. 1870/71. Včeraj je ogledal angleški kralj Edvard francosko in angleško brodovje v Portsmouthu. Francoski mornarji so navdušeno pozdravljali kralja. Angleški kralj, princ Valeški, vojvoda Connaught in francoski admiral Cail-lard so zajtrkovali na francoski ladji „Madsena“. Pariški list „République française“ naglašja, da ima sestanek mirovni značaj in ni naperjen proti nobeni vele-vlasti.

Čehi in vlada.

„Konserv. Korr.“ naglašja, da ustanovitve samostojnega češkega učiteljskega v Šleziji ne izpremeni stališča, ki so ga zavzeli češki poslanci nasproti vladi. Čehi se bodo ravnali po tem, kako stališče zavzame vlada v zadevi ustanovitve češkega vseučilišča na Moravskem. Vlada namerava jeseni predložiti zbornico predloga o ustanovitvi češkega vseučilišča v Kralovcu pri Brnu in nemškega vseučilišča v Brnu.

Novi avstr. civilni agent v Makedoniji.

Müllerja bo nadomestil Para, doslej konzul v Skoplju. Para je češkega peko-ljenja, dober diplomat in organizator. On je dobro informiran o makedonskih razmerah. Glasilo skrajno šovinistiških Bolgarov pa z njim ni zadovoljno, pravi, da je Para tip avstrijskega „agenta“ in da je njegovo razmerje do Hilmi paše tako, da ni od njega za osvobodnje makedonskih narodov ničesar pričakovati. Boljše sodijo o njem Srbi, čeprav jim tudi ni povsem po volji.

Vstaja v Maroku.

„Petit Parisien“ poroča iz Orana: Cete maroškega sultana, ki so štele 2000 jezdecv in velike pehote, je pretendent Buhamara pri Ayoun-Sidi-Mulvoku popolnoma uničil. Buhamara zasede najbrže Udjo.

Albanski razbojniki.

Pe Tetovu in Gostivaru uprizarja zločinstva albanski razbojniški vodja Azir Orkuhe. Požiga vasi, ki mu nečejo plačati davka. V Velikem Brdu so Albanci pod vodstvom Hakirja vjeli neko samostanko iz samostana sv. Ivana, in ker samostan ni plačal 100 turških liber za njeno osvobodjenje, so jo obglavili in njeno glavo poslali samostanu.

Rusija.

Homelski policijski načelnik proti judom. Novi homelski policijski načelnik je izdal sledeči oklic: Štiri dni sem v Homelu in v tem času so vrgli trije judje dve bombi. Naznanjam, da bodo kazaki, ki spremljajo moje kočije, vsakega juda ustrelili, ki se ji bo približal na 50 korakov. Vojakom sem zapovedal, streljati na vsako hišo, iz katere bi kdo psoval vojaštvo. Izgnani bodo iz Homela vsi judje nižjih slojev, ki se imenujejo demokratje. Vsako zbiranje, četudi nima zlobnega namena, je prepovedano in vojaki bodo razgnali gručo z bajeneti. Strogo bodo kaznovane ob takih prilikah prijete osebe. S starimi judi se mora posebno strogo postopati.

Poljščina prepovedana na progi Varšava-Dunaj. Ruski prometni minister je prepovedal uvesti poljščino za službeni jezik na progi Varšava-Dunaj. Železničarji so zato jako razburjeni.

odgovoril Hesabčijev in napil kralju Petru

Bolgarski delegatje, profes. Boev in Germanov so odlikovani od kralja in sicer prvi z redom sv. Save, II. vrste; a Germanov z istim redom III. vrste. Oba sta odšla iz Srbije popolnoma zadovoljna z izidom svoje misije.

Na IX. mednarodni umetniški razstavi v Monakovem, katere so se udeležili vsi slavnejši svetovni umetniki, je razstavil svoja dela tudi slavni Srbin-slikar Poja Jovanović, ki živi sedaj na Dunaju. Od vseh umetnikov iz Avstrije in Ogrske, ki so se udeleževali ene razstave, je dobil edini Jovanović prvo nagrado, vsi drugi II, III. in dr.

Letošnja letina obeta biti vrlo dobra. Ovočnjaki in vinogradi vrlo napredujejo. Trgovina s slivami dobro kaže, ker so slive v Srbiji dobro rodile, medtem ko letos v Bosni in na Francskem niso bile tako polne. Pa bi bilo še vse boljše, da ni te hude suše, vsled katere je vse uvelo. V celi Srbiji že nekaj dni vlada tropična vročina.

Prošlo nedeljo je „Kolo srpskih sestara“ priredilo v soborni cerkvi svečan spomin

Inozemski akcionarji nameravajo posredovati, ker jim groze velike izgube, ako izbruhne stavka železničarjev.

Napad na poštni urad. V Radomu je napadle 40 našemljenih roparjev poštni urad in ubilo tri uradnike. Roparji so odnesli 20.000 rubljev.

Vstaja na Kreti.

Krečanski vstaši so zasedli carinsko poslopje v vasi Castelli. Ruska topničarka „Hrabri“ je poizkušala izkrcati orožnike, ki naj bi zasedli carinsko poslopje, a ker so se temu ustavili vstaši, so pričeli Rusi vas obstreljavati. Tudi krečanski vstaši so streljali in ranili dva ruska mornarja. Ko so Rusi izstrelili 120 strelcev, so vstaši razobesili belo zastavo in se udali.

Položaj v Albaniji.

Srbski konzul v Prištini, Spalajković, se je povrnil iz Ipeka in Djakovice, da se je ves Arnautluk uprl.

Italijanski polkovnik Albera je odšel v Kastorijo, da nadzoruje vse italijanske orožniške postaje in se natančno informira o težkočah, ki jih inozemskim orožnikom delajo turške oblasti. Ljudstvo z veseljem pozdravlja Albero.

Proti turškim razbojnikom.

Carigrad, 9. avg. Bolgarski metropolit iz Strumice je turški oblasti naznanil več turških razbojnikov, ki so v radoviškem okraju pobijali ljudi. Nekaj razbojnikov so zaprli.

Stajerske novice.

š Napadi na celjske Slovence. Iz Celja se nam poroča z dne 9. t. mes.: Kljub temu, da se je po mestu zvedelo, da ima vsilil prevzeti varnostno stražo v Celju orožništvo, nemška fakinaža ni mirovala. Zbirala se je v tolpah celi večer v bližini „Narodnega doma“ in drugih slovenskih hiš, da bi v neopaženem trenutku napadla po tolevajsko posamezne osebe in pa hiše. Slovenci so se pa po dnevu dobro pripravili in organizirali za večer, tako, da niso mogli poulični telovajji ničesar storiti. Med izgrezniki so se posebno odlikovali nemški visokošolci. — Zlasti je včeraj celi dan neki B. hodil po Celju od hiše do hiše ter pozival na zopetne napade. Od začetka se je mislilo, da Nemci v zadnji noči niso ničesar storili, sedaj se je pa izvedelo, da so zopet napadli „Zvezno tiskarno“, kjer so pobili več oklen in poškodovali žaluzije. Napad se je moral izvršiti okoli polnoči. Napravili so znatno škodo. Slovenci so priokrožnem sodišču vložili več ovadb zoper napadalce od 7. avgusta. Navedli so konkretna fakta in priče. Zanimivo je to, da so prizadeti gospodje iz boljših celjskih hiš in pa srednješolci. — Tu se vidi, kaj izda nemška olika v nemški šoli.

š Pritožba celjskih Slovencev na justično ministrstvo. Politično društvo „Naprej“ v Celju je sklenilo, odposlati pritožbo na justično ministrstvo zaradi postopanja državnega pravdnika v Celju, kije vsled nekonfisciranja nemškega hatarca zakri-

Debata o verefikaciji poslanskih mandatov bo vrlo dolga in zanimiva. Radikalci se pripravljajo, da predlagajo uničenje mnogih lastnih in samostalskih mandatov v korist naprednjakov, nacionalistov in liberalcev, povdarjajoč, da so volivni odbori krivo tolmačili zakon in da so nepravilno podelili mandate. Radikalci bodo s tem pomagali vsem trem omenjenim političnim skupinam, ker hočejo, da one dobe dotične mandate katerih bo 10—15. V tem bodo radikalce podpirali tudi socialisti, ki zastopajo proporcionalni volivni sistem. Na ta način bi samostalci lahko izgubili 5—6 mandatov in s tem bi iz večine lahko postali manjšina. Kaj bi se v tem slučaju zgodilo, je težko reči naprej, a jaz ne verujem, da bi prišlo do tega. Kakor kaže, se bo najbrže poizkusilo, da se obe radikalni stranki zopet združita in zopet zajedniško vzameta v svoje roke upravo državnih poslov. To bi bilo najpametnejše in za Srbijo najkoristnejše . . .

V avgustu bomo zopet imeli nove volitve. Volili se bodo poslanci za avtonomne okrajne skupščine. Vse političke stranke se pripravljajo za novo borbo. No, vse kaže, da bodo v večini okrajev nadvladali stari

radikalci, ki živahno delajo za svoje kandidature.

V tej volivni zmedi, ki je bila edina svoje vrste, je vlada povoljno dokončala važno vprašanje o srbsko-bolgarski trgovinski pogodbi. Po dolgem delu delegatov ene in druge države se je naposled izvršil trgovinski dogovor, ki so ga srbski in bolgarski pooblaščenici podpisali te dni. S tem je odpravljeno z dnevnega reda to važno vprašanje za obojestranske interese, ki je sedaj najrealnejša osnova za krepak sporazum in podlaga oni ideji, za katero se navdušeno bori omladina — ideji Jugoslovanstva.

Pred odhodom bolgarskih delegatov iz Srbije so jim priredili srbski delegatje banket, na katerem je bil navzoč tudi finančni minister dr. Milan Marković. Na dan njihovega odhoda na Bolgarsko jim je bil prirejen obed v kraljevem dvoru. Pri tem obedu je bil navzoč tudi dosedanji bolgarski diplomatski agent v Belgradu, polkovnik Hristo Hesabčijev, ki je premeščen v Bukarešt, kamor je že odpo-toval. Na tem obedu je kralj napil v vrlo pristrčni zdravici knezu Ferdinandu in njegovim delegatom, nakar je pristrčno

onim junakom, ki so poginili v Stari Srbiji in Makedoniji v boju s Turki v obrambo ondotnega srbskega naroda. Pri tem spominu je služilo nad 20 popov in velika cerkev je bila prenapolnjena sveta, posebno častnikov, ki so došli, da pomolijo k Bogu za pokoj duš srbskih herojev: vojvode Andjelka Alekčicia, vojvode Drudarevića, vojvode Djorda Drimscolscog; vojvode Pavla Baccete Rujanca; vojvode Brave i Bogdana; vojvode Lazara Kujundžića; vojvode Protića; vojvode Vasiljevića in onih junakov, ki so junaško padli in svoje glave skupo dali na Cetircu, Tabanovcu, Celopercu, Kojin dolu; kod Petrlijice, Velisce Oče; Beljakovca i dr.

V Zemun pod Belgrad sta dospela avstrijska dunavska monitorja „Bodrog“ in „Temeš“, ki jima poveljuje Srbin, pomorski nadporočnik, Dragotin Lučić. Monitori ostanejo tu 2—3 dni.

Sele sedaj mi prihaja v roko ena številka „Naroda“, v kateri ta konstatuje, kako je vse srbske časopisje priporočilo srbskim trgovcem, da si svoje slamske potrebe na-

vilizgrede; protestiralo se bode tudi zoper to, da bi imel pri preiskavi, ki se ima vršiti zoper nemške krivce ta drž. pravdnik sploh kako ingerenco. Po prepričanju Slovencev je on njihov posredni sokrivec, ki je s svojim negativnim vedenjem hudodelsko početje odobral.

Deputacija celjskih Slovencev pri okrajnem glavarju. Dne 8. t. m. so celjski Slovenci poslali deputacijo k vodji okrajnega glavarstva, ki je zahtevala odločne vladne pomoči za slovensko osebno varnost in za varnost lastnine. — Nadkomisar Prah! je deputaciji, pod vodstvom deželnega poslanca dr. Juro Hrašoveca zagotovil, da se bo vse storilo, da se enaki izgredi, kakršni so se dogodili minolo noč preprečijo. Obljubljena je bila v siliti tudi pomoč orožnikov. — Nadkomisar Prah! sicer sam ni mogel obljubiti poslati orožništva, vendar je obljubil si oskrbeti tozadevno pooblastilo od namestništva v Gradcu.

Občinske volitve v Teharjih razveljavljene. C. kr. okrajno glavarstvo v Celju je razveljavilo občinske volitve v Teharjih.

Deželna konferenca za štajersko učiteljstvo je pričela danes zborovati v Gradcu.

Podčetrtak. Dne 20. t. m. ob 6. uri zvečer vrši se v gostilniških prostorih M. Jug v Podčetrtku velika narodna veselica s petjem, tamburanjem in šaljivo igro. Med pristo zabavo je ples, šaljiva pošta i. t. d. Gostje iz daljine in domačini ste srčno povabljeni.

Obesil se je v Mariboru pisar pri odvetniku Glančniku E. d. Mahalka.

Nevarno ranjenega so našli v Celju na cesti delavca Franca Lapornika. Prepeljali so ga v bolnico. Kako je poškodbe dobil, še ni znano.

Požig in tatvina. Neznani zločinec je v Teharjih pri Celju zažgal hlev gostilničarke Kuštič. Ko so domačini gasili, priplazil se je neznani požigalec v stanovanje gostilničarke in ji odnesel 1800 kron in zlato urto z verižico.

Utonil je pri Storeh delavec Peter Kamber.

Dnevne novice.

„Slovenski Narod“ sinoči bruha psovke na „Slovenca“ zaradi sokolskega izleta na Jesenice. „Lopovov“ in „barab“ kar mrgoli v tem članku, ki je pristna slika omike, ki jo razširja ta list. — Slednjič pa kliče svojim zvestim pristašem, naj „Slovenčev“ uredništvo linčajo in pobesijo na ulične svetilnike. Mi smo ostali ravno tako hladni, kakor državni pravdnik, ko smo to brali. Poroča se nam dodatno, da je kamen, ki je priletel v vratarjevo ženo, pri sodišču v Kranjski gori. Znana so tudi razna imena. Mi danes več ne pišemo, ker nočemo nikomur škodovati, nego škoduje sam sebi, če se poniža na nizko stališče „Narodove“ omike. Izzvani lahko povemo še več.

Novice iz Novega mesta. Velika vročina je odjenjala, včeraj je kazal toplomer samo še 43° C na solncu. Vreme krasno. — Preselitev uradov. Nova mestna hiša je zgotovljena in z dnem 15. t. m. se preselita vanjo oba

bavljajo samo pri slovenskih tiskarnah v Domžalah.

Cudno se mi zdi, da je zamolčal, da se je srbsko časnikearstvo tako pristržno odzvalo, da slovenske trdke tople priporočila Srbom na inicijativo uredništva „Slovenca“ in vsled zanimanja „Slovenčevega“ dopisnika za to stvar. „Narod“ je to vedel, a ni hotel priznati. Zakaj? To ni težko pogoditi.

Zadnji čas v zagrebškem „Dnevnom Listu“ izhajajo pisma „Iz Srbije“, ki so tako bedasto pisana, da je na prvi mah jasno vsakemu, ki pozna ljudi, razmere in javne odnose v Srbiji, da se ti „izvirni“ dopisi pišejo v sami redakciji, in to, kakor „Narodovi“, s polnim nepoznanjem stvari, o katerih piše. Tako piše „Dnevni List“, „da v ni enem kotaru ni izvoljen“ Jovan Avakumovič, ki niti nikjer kandidiral ni; kako je Belgrad izvolilši za poslanca Svetomira Nikolajevića dal izraza, da del „prebivalstva srbske prestolice“ dogodka 11. junija „obsoja“. Medtem pa Svetomir Nikolajević niti izvoljen ni v Belgradu, kjer je od 11.128 volivcev dobil komaj 303 glasove; dalje govori, kako bo „najbrže“ v avgustu volitev novega metropolita, a ne vé, da se ta volitev v avgustu mora vršiti po zakonu; pri „Dnevnom Listu“ so kandi-

urada t. j. mestno županstvo in mestna hranilnica. Urada bodeta odslej trajno le tam uradovala. — **Vojaške vesti.** Dne 10. t. m. pride tu skozi s tremi častniki, 45 mož in 30 mulami eden instrukcijski kader gorske baterije ljubljanskega topničar. polka. — Dne 15. t. m. prideta dve bateriji diviz. topnič. polka št 8 z Gorice s 14 častniki, 146 mož in 103 konj. — Dne 16 t. m. pride ena baterija zopet ljubljanskega topničarskega polka z 10 častniki, 80 mož in 60 konj. — Velikega sulca v Krki v bodel je ribič Stopar pod jezo blizu mestnega mlina. Sulc je tehtal 14 in pol klg. in je bil dolg 1-15 m; to je gotovo nekaj izvanrednega. Ta sulc, kakor pripovedujejo, je bil že lansko leto z ostjo zaboden, (baje ga je tudi Stopar sam zabodel), kar se pozna na zaceljeni rani vrhu hrpta. Sulc je bil kaj slasten. — Otvoritev mestne hiše v Rudolfovem se vrši v smislu sklepa zadnje občinske seje kar na tihem in skromno dne 18. t. m. torej na cesarjev rojstni dan. Nova, sicer mala a dična moderno zidana in opremljena mestna hiša se tega dne oficielo izroči ob otvoritveni prvi seji mestnega zastopa svojemu namenu — Kosci pokosite naš kolodvor! Ker je prva in tudi že druga košnja minula, bi bil po našem skromnem mnenju skrajni čas, da se pokosi tudi trava na progi pred kolodvorom Dolenjske metropole. Če ne gre s koso, bo šlo s srpic, če ne gre vsa trava, vsaj toliko je naj izgine, da tujec došel k nam, vgleđa na kolodvoru železnično progo in ne — ruske stee!

V knezoškofjsko Alojzijeve so bili za prihodnje šolsko leto vsprejeti nastopni dijaki: V 5. razred: Petrič Gabriel iz Strug, Skebe Venceslav iz Hinj. V 4. razred: Stanonik Makso s Trate, Torkar Anton z Bleda. V 3. razred: Anžič Anton iz Sostrega, Dežela Ivan iz Ledin, Frančič Ivan iz St. Jerneja, Koblar Francšek iz Železnikov, Možina Francšek iz Slavine, Oman Anton iz Lipice pri Skofji Loki, Platiša Ivan od Sv. Ožbalta nad Škofjo Loko, Susteršič Jožef iz Dobrnjč, Vindišar Ivan iz Srednjega Bituja. — Tako se bode v Alojzijevešču vzgajalo prihodnje leto uprav 60 dijakov, ki vsi pohajajo prvo državno gimnazijo.

Samoumor na pokopališču. Na pokopališču na Reki se je ustrelil od svoje žene ločeni železničar Ludovik Balasz z Reke.

Veliki kumski shod bo letos 25., 26. in 27. avgusta, 1 teden pred angeljsko nedeljo.

Novi most čez Sočo pri Solkanu je dograjen. Most ima 85 metrov svetlobne širskosti in se je pod lastno težo usedel le za šest milimetrov. Ta most je največji kameniti železniški most na svetu.

Razpisana je učiteljska služba na Catežu.

Pozor lovci! Dne 14. t. m. bo oddan na javni dražbi lov občine Vič. Lov je jako lep, mnogo je v njem tudi fazanov.

Pokopali se v Bovecu gdč. Terzijo Kavo, gojenko IV. tečaja goriškega ženskega učiteljskega.

Umrla je v Skofji Loki soproga gosp. notarja in župana Lenčka. Naše iskreno sožalje! — V Kanalu je umrla soproga g. Josipa Staniča gospa Judita Stanič. — V Dolenji Vrtojbi je umrl g. Friderik Leitner.

datje za metropolita vladika niški Dimitrije, ki sedaj začasno upravlja srbsko metropolijo, ali pa Sava, vladika šabačke eparhije. Dimitrije ni resen kandidat za metropolita, a Sava pa celo ni vzet v kombinacijo. Ni vladika niški ni Dimitrije, ampak Nikanor, a vladika šabački ni Sava, ampak Dimitrije, in Sava je vladika žički. „Dnevni List“ govori o Miloradu Draškoviću, narodnem poslancu kot o pristašu Save Grujića, a Drašković je eden od samostalnih prvakov. Grujić ima v skupščini le enega pristaša in ta je res Milorad, a ne Drašković, ampak Karamarković. No „Dnevni List“ piše, kako bo ta Milorad moral vstopiti v Grujićev kabinet, a Milorad Karamarković ne more biti minister, ker je navađen trgovec. Govorec o dr. Mih. V. Vujiću ga šteje „Dnevni List“ med one poslance, ki bo „imel odločilno besedo med starimi radikali“. Vujić pa ni niti poslanec niti ni več oni, kar je bil pri starih radikalih, ki so ga potisnili v ozadje. Polkovnika Vlajka Nikolica „Dnevni List“ šteje med „glavne zarotnike“ in „začetnike“ kraljevega umora; a ta človek o tem ni imel niti pojma. Glejte, kako natančne informacije so „Dnevnega Lista“ o Srbiji.

300letnice Marijinih družb na Kranjskem se udeležita po deputaciji tudi: 68 Dekliška družba v Ljubnem; 69. Dekliška družba v Retečah pri Skofji Loki; 70. Slov. kršč. soc. zveza v Ljubljani z zastavo in 71. Katoliško društvo za delavke v Ljubljani z zastavo. — Opozarjamo, da se prijave za cerkveno slovesnost lahko pošiljajo še celi tekoči teden.

Strele udarila je v nedeljo, dne 6. t. m. ob silnem viharju, ki je povzročil obilo škode na drevju in poljskih pridelkih, v hišo Stef Plešca, po domače Stefan v Železnikih. Zgorelo je vse. Zavarovan je bil za 300 K.

Premeščeni sta prov. učiteljici gdč. Suzana Baloh v Ihan in gdč. Antonija Virk v Dolenjo vas.

Vojaške vesti. Podpolkovnik Josip Teisinger, poveljnik pehotne kadetne šole v Mariboru, je premeščen k pešpolku št. 30; nadporočnik Pavel Wilfan, učitelj na pehotni kadetni šoli v Kassi, je premeščen k pešpolku št. 17; major Karol vitez pl. Zimmermann od 87. pešpolka je imenovan poveljnikom pehotne kadetne šole v Trstu; major Avgust Globočnik, dosedaj poveljnik pehotne kadetne šole v Trstu, je premeščen k pešpolku št. 87; poveljnikom kadetne šole v Mariboru je imenovan major Josip Mayrhofer pl. Grünbühel, dosedaj poveljnik vojaške spodnje realke v Strassu.

Strele v cerkvenem stolpu. Dne 6. t. m. ob 5. uri zjutraj je strela udarila v impozantni v baročnem slogu zidani zvonik v Slivji v tržaški škofiji. Zvonik ni znatno poškodovan, pač pa cerkev, kamor je odletel močnejši del električnega toka. Prevrtal je cerkevno steno, razrušil lepi mramornati krstni kamen, razčesal dva stola in izpovednico ter zdrnil zopet skozi zid na prosto. Drugi del toka je odletel v mežnarijo, porušil nekaj zidu ter zdrnil po električni žici, ki je napeljana iz kapelanišča v mežnarijo, v kapelanišče in od tod na prosto. Znamenito pa je, da se zvonar v postelji vkljub temu, da so se otroci vsi preplašeni klicali, niti zmenil ni za to, marveč se hladnokrvno obrnil na drugo stran, češ: ni nič hudega. Se so ljudje na svetu s krepkimi žilci.

Strele morilca. Strele je ubila pastirja Martina Vitasoviča v Tinjanju pri Polju, ko je pasel čredo. Vitasovič zapusti ženo in dva mlada sinova. — Strele je ubila Valentina Bucka iz Brega, občina Banjšica na Goriškem. Strele je pri tem užgala in uničila hlev Petra Suligoja v Lokavcu.

Zalostna pot. Na parniku „Dubrovnik“ sta dospeli dve ženi iz Dalmacije, Marcela Stane in Katarina Kovačič, ki sta obsojeni zaradi detomora, prva na sedem, druga na dve leti težke ječe v kaznilnico v Begunjah. Obenem so tudi pripeljali Antona Lovresiča, obsojenega na 14 let, Filipa Zenerja, obsojenega na dosmrtno in Dula Tomaževića, obsojenega na 20letno ječo zaradi umora. Vsi so iz Dalmacije in bodo zaprti v Koprno.

Ljubljanske novice.

Ij Obrtniška razstava povodom petdesetletnice „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“ v „Mestnem domu“ v Ljubljani. Obrtnikom je odprta zlasti dvojna pot k izobrazbi in napredku: potovanje in razstava. Prvega sredstva se se posluževali pomočniki v starih časih. Ko so se mladeniči priučili doma svoji stroki so poprijeli za potno palico in odšli po svetu. Obhodili so razna mesta, služili pri raznih mojstrih, poizkušali delo več rok, primerjali izdelke in se tako urili v svoji stroki. Izučeni so se vračali na svoj dom. Tudi dandanašnji je ta pot izobrazbe še odprta, toda tako potrebna pa ni več kot nekdanj. Knjige, učni kurzi, zlasti pa razstave nadomestujejo potovanje. Na razstavi lahko primerjaš, kaj sam znaš, kaj so drugi izumeli, kako so napredovali, v čem delo izolikali in trud olajšali. Brez posebnega truda, brez stroškov se tako povzdigne in razširi obzorje, razbistri pogled, hkrati pa raste veselje in pogum do dela. Kako premišljeno je bilo, da je „Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov“ v Ljubljani združilo svoje petdesetletnice tudi razstavo obrtnih izdelkov raznih mojstrov in obenem razstavo motorjev in strojev, porabnih v malem obrtu! Mojstri in pomočniki so se vabilu marljivo odzvali. Dvorana v „Mestnem domu“ je napolnjena razstavljenih predmetov. Te predmete moramo ločiti v dve vrsti: v izvirne izdelke razstavljalcev in v stroje, ki služijo v pouk. Prve predmete so razstavili domačini, druge pa tudi nekateri tujci. Nemogoče bi bilo naštet posamezne razstavljalce in dostojno oceniti njih proizvode. Omejiti se moramo danes le na nekatere. Na polju umetnosti smo našli Ivana Trpina. Razstavil je dva portreta, nekaj

pokrajinskih in nekoliko živalskih slik. Portreta sta izvirna, tudi pokrajinske slike so izvirne (n. pr. Novo mesto), druge so kopije. V vseh teh slikah se kaže lepa zmožnost. Dalje je razstavil kipar Ivan Puc (Skofja Loka) lepo „Žalostno Mater božjo“, Fr. Tončič (Kamnik) tri Madone, Janko Pengov lep doprtni relief: „Bog Oče“, moderen okvir za zrcalo itd.; zidarski mojster Ivan Ogrin (Vrhnika) načrte za male hišice. — Vzorce iz tiskarske obrti sta razstavila Ludovik Tomažič in Leopold Puher. Kijogoveštvo je zastopano z zanimivimi in finimi izdelki v modernem slogu. Razstavljalci so: Ivan Dežman, Breskvar, Juvan, Gerber, Kristan, Kovač, Jakopič. Mojstri in pomočniki pasarske stroke so razstavili krasne in deloma originalne predmete. Lep je lestenec za elektriko, okrašen s kipci 12 apostolov in združen s svetilko za večno luč (Tračnik); pozornost vzbujajo lepe moderne krasno izvršene električne svetilke za hotel „Union“ (Kregar, Eržen) in modelirane glave (Gillich). Prav zanimiva je zbirka domača trvdke Samasove. Razne vrste cerkvenih svetilk je razstavil A. Belec (St. Vid). Velik napredek kažejo izdelki iz železnine, ki so jih razstavili Achtschin, Weibl, Ferjan, Vrančič, Rupnik. Poučna so zlasti varnostna vrata (Weibl) Ukusni so svečarski izdelki (Supevc). Mizarstvo se je pojavilo z modernim pohištvom. Kdo bi bil mislil, da moderni okrasni tako poživijo pohištvene izdelke! Take proizvode so razstavili Jan. Okorn (Skofja Loka), Jožef, Jakob, Andrej Kregar iz Vižmarjev. Pozornost vzbujajo kamnoseška dela (Vodnik, Čamerik) in tapetniška dela (Dr. Puc). Črevljarji so nam pojasnili z raznimi izdelki vso zgodovino črevlja. Tu vidiš narisan mero, odlivek noge mesto kopita itd., vse stopnje do izgotovljenega črevlja (Hinterlechner, Pobeška, Mate, Majce, Iv. Kovač). Tudi krojači so pokazali svojo umetnost: Strukelj, Jarec, Lušterk, Ivan Kovač. Steklar Avg. Agnola je razstavil 6 raznobarnih oken, Seravalli cementne ulitine, Krašovec in Opeka lesne izdelke, gravirja Ant. Černe in K. Berger več pečatniških proizvodov, Stecker urico za pisalnik, trvdka Klein različne okvire, Mikusch dežnike, Tönnies nekaj strojev, model žage na turbino in celo vrsto drugih predmetov, Jax in Singer pa mnogo šivalnih strojev za krojače, črevljarje in sedlarje, trvdka Weiss (Dunaj) stroje za strugarje, mizarje itd. — Mnogovrstna je razstava in nudi mnogo poučnega. Vsa čast mlademu obrtništvu naraščaju, ki izpričuje, da vé ceniti vstrajno delo in ki spaja z delom tudi hrepenenje po višji izobrazbi in po zdravem napredku!

Ij Izlet „Katol. društva rokodelskih pomočnikov“ v Vintgar in na Bled se je vršil pretekli ponedeljek ob najlepšem vremenu. Udeležencev je bilo 60. Pri izhodu iz krasnega Vintgarja, katerega lepote udeleženci niso mogli prehvaliti, jih je čakalo „Katol. izobraževalno in bralno društvo“ iz Gorij z zastavo. Pod slovensko trobojnico so bili zbrani gorjanski fantje in dekleta v narodni noši. Vrla gorjanska dekleta so pripenjale gostom šopke. Pozdravljala sta goste župan g. Žumer in zastopnik bralnega društva. Odgovoril je predsednik ljubljanskega društva č. g. Al. Stroj, da imata oba društva iste težnje, z izobraževanjem delati za narod in ga pripeljati do večje izobrazbe. Pevci so zapeli pesem. Navdušenje je bilo veliko, vse je bilo očarano na ljubeznivem sprejemu. Po odmoru v gostoljubni Žumrovi restavraciji so si gostje ogledali vzorno urejeno mizarstvo tovarno g. Žumra. Na Bledu je bil obed v Gradu „Pri panju“. Navdušeno je bila sprejeta napitnica kardinalu Gruši, ki je bil pred petindvajsetimi leti na Bledu z rokodelskimi pomočniki. Č. g. Ljubša iz Gradca je nadziral ljubljansko društvo. Izleta so se udeležili tudi gostje z Dunaja, Gradca in Gross St. Florijana, ki so se laskavo izražali o lepoti naše domovine. Posebno jih je očaral Vintgar, katerega slavo bodo nesli daleč na okoli. Popoldne so si udeleženci ogledali nove cerkev v Gradu, v kateri so zapeli nekaj nabožnih pesmi, vozili so se po jezeru in se poklonili Materi Božji na otoku, ki naj tudi nadaljnih 50 let stoji društvu ob strani ter ga vodi do še lepšega razvoja in do novih uspehov!

Ij Umrli je včeraj v tukajšnjem Leonišču mati g. dr. Jožefa Grudna, Antonija Gruden roj. Orel. Pogreb bo jutri iz Leonišča ob 1/5. uri popoldne. Naše iskreno sožalje!

Ij Ogenj v tivolskem gozdu je nastal danes popoldne. Gorelo je zopet pri reservoarju. Požarna bramba je odšla na lice mesta.

Ij Na korist „Društvene godbe“. Društvena godba ljubljanska priredi dné 12. t. m., oziroma za slučaj neugodnega vremena dne 14. t. m. ob 8. uri

zvečer na vrtu hotela „Ilirije“ s prijaznim sodelovanjem sl. del. pevškega društva „Slavec“ v prid svojemu društvenemu funderu vrtno veselico. — Ker bo nudil skrbno izbrani spored tako v pevskem, kakor tudi v godbenem oziru mnoge vžitke in glede na to, da se vrši veselica v prid društvenemu funderu toliko potrebne naše ljubljanske godbe, upamo, da poseti slavno občinstvo v mnogem številu to večerno veselico.

Ij Prihodnjo nedeljo velika vrtna veselica! Podporno društvo delavcev in delavk c. kr. glavne tobačne tovarne v Ljubljani priredi veliko vrtno veselico v nedeljo, 13. avgusta na vrtu pri g. Plankarju. Sodelovala bode slavna domžalska godba. Spored: Godba. Japonska plesna godba iz Port Artura. Zabave: Srečolov, šaljiva pošta, šaljivi ribji lov, papirnata bitka, ameriška gugalnica, najnovejša razglednica. V mraku umetniški ogenj. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 20 v. Otroci do 10. leta prosti. Za bolne, lačne in žejne se bodo preskrbela dobra jedila in dobre pijače. Cisti dobriček je namenjen podpornemu bolniškemu zakladu. Vse mnogospoštovane prijatelje delavstva in vse člane in članice najljubše vabi odbor. V slučaju neugodnega vremena se veselica preloži na nedeljo, dne 20. avgusta.

Ij Preselitev magistratnih uradov. Razen včeraj omenjenih dveh magistratnih uradov nam je navesti tudi pisarno obrtnega referenta gosp. mag. svetnika Seška, ki se nahaja zdaj v prvem nadstropju nekdanje Galletove hiše.

Ij Popravljati so pričeli šentjakobski most.

Ij Umrli so: Ferdo Maschke, zasebnega uradnika sin, star 24 ur; Jakob Koblica, vrtnarjev sin, star 1 mesec; Anton Pajer, poslovodja, star 73 let. — V bolnici: Josip Jevnikar, gostač, star 86 let; Ivana Mavc, posestnikova žena, stara 30 let; Ivana Bidovc, zidarskega mojstra žena, stara 35 let.

Ij Neprevidna vožnja. Hlapec Andrej Pečar iz Bevd je pripeljal s konjem včeraj tako naglo proti železniškemu prelazu na Marije Terezije cesti, da bi se bil gotovo zaletel v že zaprte prečnice, ko bi ne bil čuvaj A. Sicca, konja prijel in ustavil: Ker je hlapec čuvaja zato ozmerjal se bode zagovarjal pred sodiščem.

Ij S kolesom na tla podrl je včeraj popoldne na Marijinem trgu trgovski vajenec D. S. nekega gospoda, ki si je pri padcu raztrgal hlače.

Ij Izgubljena je denarnica z vsebino 40 K. Pošteni najditelj naj jo odda na magistratu.

Ij Aretovana je bila danes dopoldne dekla Ivana Erjavčeva iz Zatičine. Služila je v gostilni na Dunajski cesti št. 52, kjer je ukradla natakariči Heleni Mazlovi iz zaklenjenega kovčega 11 kron denarja, medeno verižico in uhane. Sprva je Erjavčeva tatvino tajila, končno je pa priznala, da je denar zakopala na hišnem vrtu, toda našlo se ga je samo 1 K 95 h in uhani. Izročili so jo sodišču.

Ij Pogreša se že par dni hlapec Anton Žitnik iz Grosupljega. Služil je na Poljanski cesti št. 26 in je pred par dnevi neznano kam odšel, popustivši pri gospodarju svoje poselske bukvice.

Ij Pevsko društvo „Ljubljana“ priredi v nedeljo, dne 20. t. mes. velik izlet v Smartno pri Litiji. Delajo se najširše priprave. Popoldne se vrši velika ljudska slavnost na prostem, pri kateri sodelujejo vsa šmartinsko-litijska društva.

Ij O delovanju tukajšnjega reševalnega društva. Meseca julija t. l. je interveniralo „Reševalno društvo“ v 54 slučajih, pri 31 moških in 23 ženskah. Slučaji nezgod so bili sledeči: 36 obolevosti in oslabeleosti, 1 obstrelba, 1 ranjenje na oči, 8 zlomljenj nog, 2 poškodbi vsled padca, 1 zlomljenje roke, 2 poškodbi na glavi, 2 telesni poškodbi, 1 umobolen.

Razne stvari.

Najnovejše.

Sin bivšega predsednika nemškega „Schulvereina“ izginil. Iz Prage poročajo, da je sin umrlega bivšega predsednika „Schulvereina“, Weitlofa, odvetnik dr. Weitlof pobegnil, zapustivši račune svoje pisarne v silnem neredu.

Uničeno brodovje ribičev. Te dni je vihar uničil neko brodovje portugalskih ribičev, sestoječe iz 23 ladij, na katerih je bilo 300 ribičev.

Odstopiti namerava varaždinski mestni načelnik Breitenfeld.

Poslopje prodalnice Meyer v Abbanu v državi New York se je porušilo. Šest mrtvih trupel so že potegnili izpod razvalin. 20 nastavljenec, večinoma deklet in žena, še pogrešajo.

Požar na kolodvoru v Rimu. Iz Rima poročajo, da je v soboto zvečer okoli 10. ure na kolodvoru Termini izbruhnil v skladiščih požar, ki je vpepelil del poslopja in več vagonov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Turki streljajo na avstrijske vojake.

Dunaj, 10. avgusta. Na merodajnem mestu 2 ozirom na včerajšnje „Slovenčev“ vest o senzacionalnem dogodku na avstrijsko-turški meji razglašajo, da se je od turške strani ob priliki nekega prenočevanja avstrijskega oddelka ob meji res streljalo na avstrijske vojake, ni pa res, da bi Avstriji prestopili mejo, ali da bi bil kdo ranjen.

Dunaj, 10. avgusta. V Odesi so zaprli državnega tajnika, profesorja in vseuč. rektorja Jarošenka, ker je hotel izvršiti resolucije, sklenjene na kongresu zemstev v Moskvi.

Berolin, 10. avgusta. Stavkajoči delavci v Varšavi so naskočili tovorni kolodvor in podtaknili ogenj v skladišča. Kazaki so razgnali delavstvo.

Berolin, 10. avgusta. Razni listi poročajo iz Sebastopola: Tu je ušlo iz zapore 30 na smrt obsojenih vojakov, in sicer s pomočjo vojaških straž. Neki oddelk vojakov se je branil izvršiti smrtno obsodbo. Pomorščaki hujskajo pehoto.

London, 10. avgusta. „Daily Telegraph“ poroča, da bo japonsko brodovje, kakor hitro to dopusti položaj na Daljnem Vzhodu, obiskalo Angleško.

Peterburg, 10. avgusta. Neki član seje ministrskega sveta, ki se je bavila z vprašanjem reform izjavlja, da bo car dne 12. avgusta izdal odlok, ki bo uveljavljal ljudsko zastopstvo. Zastopstvo posameznih stanov je propadlo. Car se je celo v toliko udal, da je voljan ukloniti se v čini parlamenta. Neki veliki knez je hotel posebno zastopstvo plemstva, a veliki knez Vladimir je temu nasprotoval, češ, da se je plemstvo pokazalo nezanesljivo, ker je podpiralo revolucionarne težnje.

New Orleans, 10. avgusta. Zopet je tu 29 novih slučajev rumene mrzlice. Pet oseb je umrlo, med njimi katoliški nadškof Schapelle.

London, 10. avgusta. Tu so aretirali dva laška anarhista Anotellija in Barberija, ki sta nosila seboj letake, ki so pozivali na umor laškega kralja.

Skadar, 10. avgusta. V dolini Drina je bilo zopet več močnih potresnih sunkov. Več ljudi je mrtvih. Kraj Busciati je močno poškodovan.

Berolin, 10. avgusta. Predvčerajšnjim je Alojzij Pharlet ubil svojo soprogo in otroka s tem, da jih je onesvestil s kloroformom. Vzrok je materialno gorje.

Peterburg, 10. avgusta. Ruski častniki na bojišču nabirajo med seboj doneske za novo rusko vojno brodovje. Samo 2. armada je nabrala skoro 700.000 rubljev.

Portsmouth, 10. avg. O prvi mirovni konferenci poročajo, da je bila jako pristržna. Delegati so se posluževali angleščine ali ruščine. Sklepi bodo pisani v francščini. Že včeraj so pokazali Rusi svoja pooblastila, Japonci jih pa še niso imeli, ker se niso nadejali, da se bode že prvi dan prišlo tako daleč. Rusi so takoj pri sestanku ostentativno podali Japoncem roke. Rusi so baje pripravljeni na koncesije, ako se pri tem varuje oblika. Nekemu poročevalcu je rekel član ruskega odposlanstva, da Rusija ne bo hotela plačati vojne odškodnine, ko je pa časnikar vprašal, ali se bo pa Rusija branila plačati odškodnino za oskrbo vjetih Rusov, je dejal Rus, da bo v tem oziru Rusija pokazala se jako odlično.

Portsmouth, 10. avgusta. Tu še vedno ni razpršeno pesimistiško naziranje o miru. Japonska baje hoče 3½ milijarde vojne odškodnine in da Rusija odstopi Sahalin. Witte se je izjavil, da je proti takim mirovim pogojem vsa Rusija, tudi revolucionarji, in da se pod takimi pogoji ne bo sklenil mir. Baron Komura je včeraj obiskal Witteja in mu pokazal pooblastila japonskih pooblaščenec.

1598

+

Tužnim srcem naznanjava sorodnikom, prijateljem in znancem, da je božji previdnosti dopadlo našo drago mater

Antonijo Gruden
roj. Orel

včeraj, dne 9. avgusta ob 10. uri zvečer, večkrat prevedeno s sv. zakramenti v 50. letu starosti poklicati k Sebi v boljše življenje.

Pogreb bode v petek, dne 11. avg. ob polu 5. uri pop. iz Leonišča (Zaloška cesta št. 11) na pokopališče k sv. Krištofu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župnijski cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, 10. avgusta 1905.

Ivan Gruden, Dr. Jožef Gruden, sinova.

Brez vsacega posebnega obvestila.

1595

+

Globoko užalosten naznanja s tem **Niko Lenček**, c. kr. notar v Škofji Loki, v lastnem, kakor tudi v imenu svojih nadoletnih otrok **Gabrijela in Marte**, svojega tasta in tašče **Ivana Nep. in Marije Koceli**, ter v imenu vseh svojih bratov, sester, svakov in svakinj — tužno vest, da je iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, hči, sestra in svakinja, gospa

Lina Lenček roj. Koceli

danes ob 1/1. popoldne, po dolgem, mučnem trpljenju, prevedena s sv. zakramenti za umirajočo, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage rajnice preneslo se bode v petek, dne 11. avgusta, ob 1/6. uri zvečer iz hiše žalosti št. 117 v Škofjiloki k večnemu počitku.

Prosimo tihega sožalja.

V Škofjiloki, 9. avgusta 1905.

V špecerijsko trgovino v Ljubljani se sprejmeta trgovski pomočnik

vojaščine prost, z dobrimi izpričevali in

učenec

poštenih staršev, zdrav, ki je dovršil vsaj en razred kake srednje šole.

1597 3—1 Kje pove upravništvo.

Kuharica

stara pod 30 let, razumna na gospodinjstvo in posestvo, **želi dobiti službo** v večje župnišče na Kranjskem, Štaj., Hrvaškem in Primorskem. Zglasila naj se pošljejo na upravn. „Slovenca“ pod šifro „Kuharica“.

1594 3—1

Trgovskega pomočnika

1581 **špecerijske stroke** 3—2 sprejme takoj **Karol Planinšek**, Dunajska cesta, Ljubljana.

Učenka

1580 v trgovino mešanega blaga 3—2 se sprejme takoj.

Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Na prodaj.

Ena hiša

poleg cerkve svet. Petra v Ljubljani v Vrhovčevih ulicah št. 11, katera je še 17 let davka prosta in ima 7 prostornih stanovanj, se zaradi družinskih razmer prodaja. Natančneje se izve pri lastniku v omenjeni hiši I. nadstropje.

1583 3—2

POSUŠENE JEDILNE GOBE

(prima kakovost)

kupi v vsaki množini v vrečah 20—25 kg.

A. Šmyra, 1460 20—18

Dunaj XVII./1. Elterleinplatz 7.

Velecenjene gospodinje!

Zahtevajte pri nakupovanju makaron in nudelnov Vam v korist edino le spodaj označene.

LJUBLJANSKE TESTENINE
pripoznano najboljšo!

Postojnska jama.

Na Veliki Šmaren, dne 15. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne vršila se bode običajna

jamska veselica

z godbo, plesom in petjem pri izključno električni razsvetljavi cele jame.

1596 2—1 **Vstopnina 2 K za osebo.**

Konec veselice ob 6. uri zvečer.